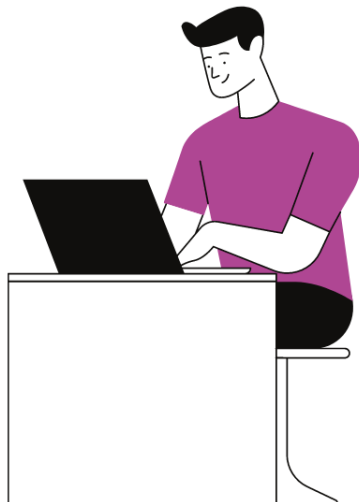

Jak napisać regulamin samorządu uczniowskiego?

Materiał wspierający w realizacji działań w programie Szkoła Demokracji

Samorząd uczniowski w każdej szkole uchwała własny regulamin. Powinien on być dostosowany do specyfiki szkoły i potrzeb uczniów tworzących Samorząd. Jednak każdy regulamin powinien zawierać podstawowe ustalenia. Przedstawiliśmy je poniżej:

 # Określenie pełnej nazwy samorządu

 # Opis każdego z organów SU (samorzady klasowe, rada samorządów klasowych, Zarząd SU, komisja rewizyjna, Rzecznik Praw Ucznia, redakcja gazetki, inne): skład, sposób powoływania, zakres działania i kompetencje

 # Zasady reprezentowania SU w szkole i poza nią, między innymi określenie:

- czasu trwania kadencji władz,
- częstotliwość zwoływanych spotkań,
- kworum (liczba obecnych osób) wymaganego na zebraniach,
- zasada przeprowadzania wyborów uzupełniających do władz SU

 # Ordynację wyborczą, czyli zasady przeprowadzenia wyborów klasowych i szkolnych:

- kiedy się odbywają i kto posiada prawa wyborcze,
- sposób zgłaszania kandydatów,
- sposób prowadzenia kampanii wyborczych
- sposób głosowania i liczenia głosów

 # Zasady współpracy SU z opiekunem, a także sposób jego wyboru

(K. Stanowski, Samorzady Uczniowskie. Poradnik dla praktyków)

Każdy regulamin powinien również spełniać kilka podstawowych kryteriów:

Regulamin nie może zawierać zapisów sprzecznych z prawem oświatowym, ani ze statutem szkoły. Regulamin jest prawem. Jeżeli nie jest sprzeczny z przepisami wyższej rangi (Np. Ustawa o systemie oświaty, Statutem Szkoły), to posiada moc obowiązującą.

Regulamin określa ogólne zasady, a nie konkretne rozwiązania (NIE: opiekunem samorządu uczniowskiego jest p. Nowak; TAK: opiekun samorządu uczniowskiego jest wybierany przez ogół uczniów w wyborach powszechnych, tajnych i bezpośrednich spośród zgłoszonych przez radę pedagogiczną kandydatów).

Regulamin nie może dotyczyć kwestii nie należących do kompetencji samorządu uczniowskiego (np. uchwalanie planu wychowawczego szkoły, dysponowanie budżetem szkoły).

Regulamin zachowuje reguły tworzenia tekstów prawnych i jest napisany formalnym, ale zrozumiałym dla uczniów językiem.

Zgodnie z prawem (zob. Ustawa o systemie oświaty art. 55 p. 3) **regulamin samorządu uchwalany jest przez ogół uczniów**. Regulamin można przyjąć (uchwalić) w głosowaniu powszechnym (głosują wszyscy uczniowie) lub za pośrednictwem przedstawicieli (głosuje Rada Samorządu). Zasady uchwalania i zmieniania regulaminu powinny być jasno określone w regulaminie.

Regulamin samorządu uczniowskiego stanowi załącznik do Statutu Szkoły. Regulamin jest uchwalany i poprawiany przez samorząd uczniowski.

W niektórych szkołach regulamin samorządu stanowi załącznik do Statutu Szkoły. Podnosi to rangę tego dokumentu. Trzeba jednak uważać, by nie dopuścić do głosowania nad regulaminem samorządu przez Radę Szkoły. Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty to **uczniowie uchwalają regulamin SU**. Jeśli jednak umieszczenie regulaminu wiązałoby się z głosowaniem treści tego regulaminu przez Radę Szkoły lub ograniczeniem prawa uczniów do dokonywania zmian w tym regulaminie, lepiej byłoby, gdyby regulamin samorządu stanowił odrębny dokument.

Jak powstaje regulamin?

Można tworzyć regulamin od zera - z niczego. Ten sposób jest jednak bardzo niepraktyczny. Dlatego najlepiej przed przystąpieniem do pisania regulaminu zapoznać się z doświadczeniami samorządów w innych szkołach, porozmawiać z uczniami innych szkół, zapytać, co chcieliby dziś zmienić w swoich regulaminach i na tej podstawie przystąpić do pisania własnego regulaminu (możecie skorzystać z naszego wzoru – *Materiał – wzór Regulaminu SU*).

Kto powinien pisać regulamin?

Na pewno nie opiekun samorządu, czy dyrektor szkoły. Regulamin samorządu uczniowskiego powinni stworzyć sami uczniowie. To oni będą z niego korzystać, w ich interesie leży jak najlepsze jego opracowanie.

Oczywiście uczniowie mogą i powinni skorzystać z rady swojego opiekuna, zapytać o jego opinię na ten temat. Dobrze jest również skonsultować projekt regulaminu ze znajomym prawnikiem (na pewno znajdziecie go wśród rodziców). W pracy nad regulaminem warto zaangażować wielu uczniów. Można powołać specjalną komisję regulaminową. Powinni się w niej znaleźć wszyscy zainteresowani uczniowie. Członkowie komisji powinni przeczytać kilka, może nawet kilkanaście regulaminów samorządów uczniowskich działających w podobnych szkołach, a następnie na specjalnie zwołanych zebraniach (lub jeszcze lepiej - za pośrednictwem ankiety) zapytać uczniów o ich opinie.

Kiedy powstanie już projekt, należy go wywiesić w gablocie i przestać do zaopiniowania wszystkim uczniom za pośrednictwem przewodniczących samorządów klasowych. Wszystkie zgłoszone uwagi należy starannie przeczytać, porozmawiać z ich autorami i starać się zrozumieć ich intencje.

Nie zawsze możliwe jest uwzględnienie wszystkich postulatów. Mogą zdarzyć się oczekiwania niezgodne z prawem lub wzajemnie sprzeczne ze sobą. Jednak każda osoba, która zgłosiła swoje uwagi czy wnioski do powstającego regulaminu powinna mieć poczucie, że została wysłuchana i poważnie potraktowana przez komisję.

Jak poprawiać regulamin?

Żaden regulamin nie jest wieczny. Żaden nie jest idealny. Jest rzeczą normalną, że pewne zapisy mogą się zdezaktualizować, że pojawią się sprawy, których autorzy regulaminu nie mogli przewidzieć. Mogą one być związane z nowymi przepisami (np. dotyczącymi Rady Szkoły), reorganizacją szkoły lub nowymi potrzebami, czy oczekiwaniami samych uczniów.

Każdego roku po wyborach powinno odbyć się specjalne posiedzenie zarządu samorządu uczniowskiego poświęcone analizie regulaminu, wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości oraz - w razie potrzeby - zaproponowaniu niezbędnych zmian. Zbieraniem wniosków dotyczących ewentualnych zmian, ich opracowywaniem, wreszcie - wnioskowaniem do Rady o uchwalenie niezbędnych poprawek zajmuje się Komisja Regulaminowa.

Pisząc i poprawiając regulamin trzeba zachować ostrożność, żeby nie wpaść z deszczu pod rywnę. Należy uważać, by zmian regulaminu nie uchylać "pod" konkretnego przewodniczącego czy opiekuna. Regulamin ma być czymś w miarę trwałym, regulującym dobrze pracę samorządu niezależnie od tego, czy przewodniczącym jest Jaś Kowalski czy Stefek Malinowski.

Należy również starannie sprawdzić, czy proponowana zmiana nie jest sprzeczna z Ustawą o systemie oświaty, Statutem Szkoły lub innym punktem regulaminu.